

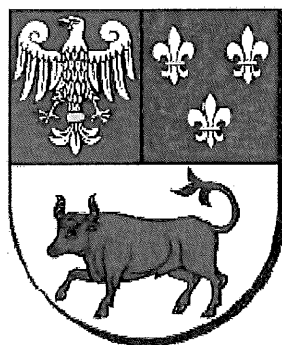
Załącznik do:

Uchwały Nr XIV / 110 / 2016

Rady Powiatu Tureckiego

z dnia 18 marca 2016 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE TURECKIM
NA LATA 2016 – 2025**

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	3
II.	UWARUNKOWANIA PRAWNE	4
III.	CHARAKTERYSTYKA POWIATU TURECKIEGO	6
IV.	ZADANIA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	7
V.	DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W POWIECIE TURECKIM	9
VI.	INSTYTUCJE I PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE	15
VII.	CELE I ZADANIA PROGRAMU	22
VIII.	REALIZATORZY PROGRAMU	23
IX.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	24
X.	MONITORING I EWALUACJA	24
XI.	PODSUMOWANIE	25
XII.	ZAŁĄCZNIKI	25

I. WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wyraźnie dostrzegalnym w polskim społeczeństwie. Może być przyczyną poważnych szkód osobistych, zdrowotnych, społecznych. Często jest skutkiem, jak i ważnym czynnikiem przyczyniającym się do dysfunkcji w rodzinie. Niejednokrotnie prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Określenie i jasne zdefiniowanie przemocy w rodzinie nie jest łatwe. Najprostszą i najbardziej dostępną dla każdego człowieka definicją jest definicja przemocy zawarta w Słowniku Języka Polskiego, która określa przemoc jako: *fizyczną przewagę wykorzystywaną do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś lub narzuconą bezprawnie władzę, panowanie.*

Według Ireny Pospieszyl „Przemoc to wszystkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej lub psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji.”

Najbardziej odpowiednią wydaje się być definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015r. poz. 1390), która przemoc w rodzinie definiuje jako jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Ze względu na „płaszczyznę” stosowania przemocy wyróżniamy kilka jej rodzajów takich jak: przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, a każda z nich ma swoje charakterystyczne wyznaczniki. Jednak jest wiele elementów wspólnych charakteryzujących zjawisko przemocy, jak chociażby to, że każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna.

Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio w literaturze fachowej spotykamy się coraz częściej z odnotowaniem faktu stosowania przemocy wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starzy.

Z reguły ofiarami przemocy są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu wartości samego siebie, w jakikolwiek sposób zależne od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny. Czasami ofiara staje się ofiarą z przyzwyczajenia, np. zależność ekonomiczna ustała, kobieta stała się niezależna finansowo, ale poddawanie się atakom przemocy jak gdyby stało się codziennością – przyzwyczała się i mimo braku zależności od sprawcy, nie znajduje w sobie siły i odwagi, by przeciwstawić się sytuacji, w której dochodzi do przemocy. Ofiara potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana.

Wielu ofiarom udaje się przeciwstawić sprawcy, niemniej jednak większość potrzebuje pomocy innych; bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Najczęstszymi przyczynami pozostawania w relacjach opartych na przemoc jest wyuczona bezradność, negatywny obraz siebie, zbyt wielkie trudności ekonomiczne w wyniku odejścia z domu, niemożność samodzielnego radzenia sobie, trudności ze znalezieniem pracy i nawiązaniem nowych przyjaźni, dzieci potrzebują ojca, społeczne napiętnowanie rozwódek, mąż zmieni się.

Sprawcami przemocy najczęściej są osoby niekontrolujące swoich emocji, w których agresja wyzwała się z byle powodu. Są to osoby z niskim poczuciem własnej wartości, które próbują zagłuszyć demonstracją siły. Zła sytuacja mieszkaniowa, ciągłe kłopoty finansowe, problemy zdrowotne, niska pozycja społeczna, nadmierne spożywanie alkoholu to elementy sytuacji życiowej, które osłabiają odporność psychiczną i często powodują wzrost poziomu agresji. Sprawcy przemocy to także osoby doświadczające ciągłych niepowodzeń w przewyżnianiu trudności, mające problemy z komunikacją z innymi, a to z kolei prowadzi do niemożności prawidłowego odreagowania swoich emocji. To odreagowanie następuje więc w postaci zachowań agresywnych w stosunku do słabszych osób. Sprawca przemocy to często osoba, która w dzieciństwie sama doznała przemocy lub była częstym jej obserwatorem. Wzory zachowań własnych rodziców potem powielane są w dorosłym życiu, a szczególnie silnie uaktywniają się poprzez stres i mocne pobudzenie emocjonalne. Przyczyny agresywnych zachowań sprawców przemocy można doszukiwać się najczęściej w zaburzeniach osobowościowych, skłonnościach sadystycznych. Ponadto często ich działania agresywne wynikają z motywów urojeniowych.

Konieczne jest zatem systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do ofiar i sprawców przemocy, przygotowanie odpowiednich służb, żeby w sposób profesjonalny umiały przeciwdziałać temu zjawisku, jak też skutecznie pomagać osobom doznającym przemocy w rodzinie. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa mająca na celu zmianę świadomości odnośnie negatywnych i szkodliwych stereotypów dotyczących stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny. Niezmiernie istotny jest stały rozwój profilaktyki – propagowanie postaw alternatywnych wobec przemocy, nauka umiejętności społecznych i wychowawczych. Istotne jest także inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE I STRATEGICZNE.

Najważniejszym dokumentem, który ustanawia podstawowe prawa człowieka jest **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Rozdział drugi pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Kolejnym dokumentem regulującym działania dotyczące przemocy w rodzinie jest **ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (t. j. Dz. U. z 2015r. poz. 1390). Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie. Zgodnie z wyżej cytowaną ustawą przez przemoc w rodzinie należy

rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Ponadto określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec sprawców przemocy.

Zjawisko przemocy występuje bardzo często w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, dlatego kwestie przemocy reguluje również **ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1286 ze zm.)**. Jako jeden ze sposobów przeciwdziałania alkoholizmowi przedstawia przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Nakłada ona na samorząd gminny obowiązek udzielania pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz obrony przed przemocą w rodzinie.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.) także określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej, ponieważ przemoc w rodzinie jest jednym z powodów przyznawania pomocy społecznej.

Kwestie przemocy reguluje również **ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 2082)** oraz **ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2016r. 23)**.

Ważnym dokumentem strategicznym realizowanym na poziomie krajowym jest **Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Jego podstawowym założeniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawcy.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określa zadania w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy ofiarom przemocy, prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Według polskiego prawa przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną. Także osoby, które pełnią w ramach swoich obowiązków zadania służbowe mają obowiązek powiadomienia policji lub prokuratora w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec

członków rodziny. I ważna kwestia - każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Jednak w tym wypadku – ze względu na brak sankcji prawnych i status „obowiązku społecznego” niewypełnienie tych zapisów nie pociąga za sobą konsekwencji.

Czyny zabronione kwalifikowane jako przemoc w rodzinie.

W rodzinie popełniane są czyny, które ustawowo podlegają karze. Zgodnie z kodeksem karnym, do takich czynów zaliczamy:

- 1) pozostawianie osoby względem, której jest się obowiązany do opieki, w sytuacjach zagrażających bezpośrednio jej życiu lub zdrowiu,
- 2) groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych,
- 3) zmuszanie do określonych zachowań,
- 4) gwałt,
- 5) nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności,
- 6) dopuszczanie się czynu lubieżnego względem osoby poniżej 15 lat,
- 7) znęcanie się psychiczne lub fizyczne,
- 8) rozpijanie małoletniego,
- 9) uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego,
- 10) porzucanie małoletniego lub osoby nieporadnej,
- 11) uprowadzanie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki,
- 12) naruszanie nietykalności cielesnej,
- 13) kradzież na rzecz osoby najbliższej,
- 14) niszczenie mienia.

III. CHARAKTERYSTYKA POWIATU TURECKIEGO.

Powiat Turecki położony jest w wschodniej Wielkopolsce. Graniczy z powiatami: kolskim, konińskim, kaliskim, leżącymi w obrębie województwa wielkopolskiego oraz z powiatem sieradzkim i poddębickim z województwa łódzkiego. Zajmuje powierzchnię 929,3 km². Swym zasięgiem obejmuje 9 gmin, w tym 6 gmin wiejskich (Brudzew, Malanów, Przykona, Turek, Kawęczyn, Władysławów), dwie gminy miejsko –wiejskie (Dobra i Tuliszków) oraz jedną gminę miejską (Turek). Liczba ludności powiatu tureckiego wynosi około 80 tys. mieszkańców, z czego najwięcej mieszkańców ma miasto Turek, natomiast najmniejszą populacją charakteryzuje się gmina Przykona.

Na dzień 31 grudnia 2015r. (według danych z gmin) ludność powiatu liczyła ogółem 85 393 osoby. Stolicą Powiatu jest Turek, miasto liczące około 28 tys. mieszkańców.

Przez Turek przechodzą główne szlaki komunikacyjne, prowadzące do Poznania, Konina, Koła, Łodzi, Sieradza i Kalisza.

Oblicze powiatu kształtowane jest przez działający tu przemysł paliwowo – energetyczny, związany z funkcjonowaniem Kopalni Węgla Brunatnego „Adamów” S.A. i Elektrowni „Adamów”, wchodzącej w skład Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. Wyżej wymienione gałęzie stanowią bazę przemysłową dla całego powiatu. Równie ważną branżą wpływającą na rozwój gospodarczy regionu jest przemysł tekstylny, którego historia sięga XIX wieku. Do dzisiaj funkcjonują w Turku Zakłady Przemysłu Jedwabniczego „Miranda” S.A., będące spadkobiercą tradycji tkackich. Obok powstałego przemysłu energetycznego i tekstylnego na rynku powiatu tureckiego znaczącą rolę odgrywają takie zakłady jak: „PROFIM” (branża meblarska – produkcja), ELEKTROKABEL, „STOLTUR”, Mleczarnia „TUREK” (produkcja wyrobów mlecznych), ANDREWEX (branża przemysł drzewny i papierniczy), Union Knopf (produkcja dodatków odzieżowych i uchwytów meblowych), PSS Społem (branża spożywcze artykuły – detal), BR HOLLAND (branża metalowa – produkcja i usługi), SINTUR (branża: projektowanie, produkcja, sprzedaż, serwis podzespołów elektrotechnicznych i elektronicznych, wyrobów elektronicznych kompletnych).

IV. ZADANIA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

W ograniczanie zagrożeń życia rodzinnego spowodowanego przemocą w rodzinie angażują się w coraz większym zakresie społeczności lokalne. W samorządach gminnych i powiatowych powstają specjalistyczne placówki udzielające pomocy ofiarom przemocy (ośrodki lub punkty interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, telefony interwencyjne, samopomocowe grupy wsparcia), realizowane są programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla organów samorządu gminnego i powiatowego następujące zadania.

Samorząd gminny:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Samorząd gminny realizuje również obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy *psychospołecznej* i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Do zadań własnych samorządu powiatowego należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorząd powiatowy należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ośrodki interwencji kryzysowej udzielają pomocy w różnorodnych sytuacjach, od kryzysów normatywnych do ostrych kryzysów sytuacyjnych takich jak próba samobójcza, śmierć bliskiej osoby czy zdrada. Ośrodki interwencji kryzysowej zazwyczaj prowadzą miejsca hostelowe dla ofiar przemocy w rodzinie.

Punkt Interwencji Kryzysowej zajmuje się osobami i rodzinami w kryzysie lub stanie przedkryzysowym poprzez udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej oraz doradztwa pedagogicznego w następujących sytuacjach:

- problemów rodzinnych,
- przemocy w rodzinie,
- kryzysów w związkach - napadu, gwałtu,
- wypadków komunikacyjnych, katastrof, pożarów,
- utraty osobistej - kryzysów rozwoju osobistego,
- kryzysów uzależnień.

Celem funkcjonowania poradnictwa jest niesienie pomocy osobom doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych, znajdujących się w sytuacjach kryzysu. W skład poradnictwa specjalistycznego wchodzi: poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne. W ramach konsultacji prawnych prawnik udziela wszelkich porad i informacji, m.in. z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, prawa cywilnego. Konsultacje psychologiczne obejmują doradztwo, wsparcie, poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. Zazwyczaj świadczenia poradnictwa specjalistycznego odbywają się w punktach interwencji kryzysowej.

W skład zespołów interdyscyplinarnych, wchodzi przygotowani do skutecznego zajmowania się problematyką przemocy specjaliści z szerokiego obszaru problemu przemocy. Zadania takiego zespołu to:

- kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb,
- zbieranie i przekazywanie informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- gromadzenie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób krzywdzonych,
- wspieranie już istniejących placówek,
- inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy – organizowanie szkoleń, konferencji itp.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W POWIECIE TURECKIM.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku było w latach 2013 – 2015 realizatorem Powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2009 – 2015 przyjętego Uchwałą Rady Powiatu Tureckiego Nr XXXIII/224/2009 z dnia 9.09.2009r.

Oddziaływanie tylko na osoby doznające przemocy nie przynosi oczekiwanych rezultatów bez odpowiedniego postępowania ze sprawcami przemocy. Dlatego też ustawodawca w art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określił, iż do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowanie, realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. Programy te muszą być opracowane zgodnie z „Wytycznymi do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, będących załącznikiem do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Niniejszy program stanowi odpowiedź na w/w przepisy i daje podstawy i możliwości podejmowania działań w stosunku do sprawców przemocy na terenie powiatu tureckiego. Celem głównym programu jest przede wszystkim redukcja zachowań agresywnych, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec innych osób oraz odpowiedzialności za popełnione czyny związane z przemocą.

Cele szczegółowe przedstawiają się następująco:

1. Ograniczenie problemu przemocy domowej poprzez powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym jej stosowaniem.
2. Uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych przemocowych zachowań wobec członków rodziny:
  - 1) uświadomienie sprawcy, czym jest przemoc,
  - 2) rozwijanie umiejętności samokontroli i współzycia w rodzinie,

- 3) rozpoznanie przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe.
3. Nauka umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez użycia agresji i konstruktywnego wyrażania uczuć.
4. Promocja pozytywnych postaw, zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji w rodzinie, a w szczególności poczucia odpowiedzialności za własne czyny.
5. Uświadomienie pozytywnych postaw rodzicielskich oraz kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy.

W 2013r. program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy prowadziło Stowarzyszenie Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju. Na realizację programu była przeznaczona dotacja Wojewody Wielkopolskiego w wysokości 7.600,00 zł. Programem zostało objętych 10 osób.

W 2014r. program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy prowadziło Tureckie Stowarzyszenie na Rzecz Przywracania Rodziny „Dajmy Szansę”. Na realizację programu była przeznaczona dotacja Wojewody Wielkopolskiego w wysokości 7.000,00 zł. Programem zostało objętych 7 osób.

W 2015r. program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy prowadziło Tureckie Stowarzyszenie na Rzecz Przywracania Rodziny „Dajmy Szansę”. Na realizację programu była przeznaczona dotacja Wojewody Wielkopolskiego w wysokości 7.000,00 zł. Programem zostało objętych 6 osób.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Turku od 2014r. działa Punkt Interwencji Kryzysowej. Specjaliści (psychopedagog, psycholog, prawnik) pełniący dyżury w PIK – u najczęściej spotykali się z takimi problemami jak:

- konflikty w rodzinie,
- problemy wychowawcze,
- kryzys / problemy małżeńskie i w związkach nieformalnych,
- kryzys / problemy emocjonalne, egzystencjalne,
- problemy finansowe (postępowania windykacyjne i komornicze),
- problemy lokalowe,
- alkoholizm i narkomania,
- problemy suicydalne i relacyjne,
- choroby,
- żałoba,
- przemoc w rodzinie.

We wszystkich przypadkach przeprowadzona została diagnoza problemu, następnie udzielono pomocy zgodnie z problemem jaki wystąpił i potrzebami osoby, tj. udzielano informacji, porad i wsparcia, zastosowano pracę socjalną, udzielono pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. W sprawach wymagających podjęcia szczególnych działań na rzecz osób zgłaszających się do punktu interwencji

podejmował współpracę z Sądem Rejonowym w Turku, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Turku oraz terenowymi ośrodkami pomocy społecznej.

W ramach prowadzonej działalności specjaliści w latach 2014 – 2015 odnotowali 441 kontaktów osobistych (2014r. – 208 i 2015r. – 233) i 86 kontaktów telefonicznych (2014r. – 44 i 2015r. – 42). Pomocy udzielono 169 osobom. Zastosowane zostały następujące formy pomocy:

Formy udzielonej pomocy	Lata	
	2014	2015
Diagnoza	102	91
Informacje i porady	219	238
Pomoc socjalna	56	128
Pomoc psychologiczna	53	69
Pomoc pedagogiczna	63	71
Pomoc prawna	56	46
Interwencja	7	2
RAZEM	556	645

2. Komenda Powiatowa Policji w Turku.

Ustawa o Policji w art. 1 ust. 1 mówi, że policja przeznaczona jest do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań Policji, chroniących ofiary przemocy w rodzinie należą m.in.:

- a) interwencja,
- b) sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- c) zatrzymanie sprawców przemocy w rodzinie stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia,
- d) zatrzymanie osoby podejrzanej, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi,
- e) wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- f) zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- g) podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawców przemocy,
- h) udzielenie informacji ofiarom przemocy o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające Policję mają prawo do:

- a) uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa,
- b) uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie – numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki,
- c) wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej, jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy,
- d) zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Turku wynika, iż w latach 2013 – 2015 policjanci przeprowadzili 1129 interwencji domowych, z czego 330 było związanych z występowaniem przemocy w rodzinie:

Rok	Interwencje domowe	Interwencje domowe z powodu przemocy w rodzinie
2013	114	76
2014	549	139
2015	466	115
RAZEM	1129	330

Ofiarami w związku z przeprowadzonymi interwencjami domowymi, w tym związanymi z występowaniem przemocy w rodzinie były przede wszystkim kobiety, dalej w niniejszym stopniu mężczyźni, małoletni i osoby starsze.

Rozdzielnik	2013	2014	2015	RAZEM
Kobiety	71	132	109	312
Mężczyźni	8	9	7	24
Małoletni	1	9	-	10
Osoby starsze po 65 rż.	2	8	9	19

Z przeprowadzonych w latach 2013 – 2015 interwencji domowych w związku z występowaniem przemocy w rodzinie policjanci odnotowali 333 sprawców przemocy w rodzinie:

Rozdzielnik	2013	2014	2015	RAZEM
Kobiety	1	3	3	7
Mężczyźni	75	138	113	326
RAZEM	76	141	116	333

Jak wynika z przedstawionych danych z lat 2013 – 2015 sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu było 260:

Rozdzielnik	2013	2014	2015	RAZEM
Kobiety	-	-	2	2
Mężczyźni	66	107	85	258
RAZEM	66	107	87	260

Do Izby Wyrzeźwień zostało przewiezionych 103 sprawców,:

Rozdzielnik	2013	2014	2015	RAZEM
Kobiety	-	-	1	1
Mężczyźni	13	52	37	102
RAZEM	13	52	38	103

Do policyjnych pomieszczeń dla zatrzymanych do wyrzeźwienia zostało przewiezionych 87 sprawców:

Rozdzielnik	2013	2014	2015	RAZEM
Kobiety	-	-	1	1
Mężczyźni	33	25	28	86
RAZEM	33	25	29	87

Głównymi powodami występowania przemocy w rodzinie KPP w Turku wskazuje:

- uzależnienia – alkohol, narkotyki,
- trudną sytuację społeczno – ekonomiczną rodziny,
- brak zatrudnienia.

Niebieska Karta to procedura – ogół czynności podejmowanych i prowadzonych przez zespół osób będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie.

Oznacza to, że osobą wszczynającą procedurę Niebieskiej Karty może być:

- policjant,
- pracownik socjalny,
- lekarz,
- pielęgniarka,
- ratownik medyczny,
- nauczyciel,
- psycholog szkolny,

gdy w toku swych czynności zawodowych, służbowych uzna, iż stosowana jest przemoc w rodzinie. Wszczęcie to następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A przez osobę zgłaszającą problem przemocy w rodzinie.

W latach 2013 – 2015 policjanci KPP w Turku prowadzili 330 Niebieskich Kart (2013r. – 76, 2014r. – 139 i 2015r. – 115 kart). Wszystkie ujawnione przypadki występowania przemocy w rodzinie zakończone założeniem Niebieskiej Karty zostały zgłoszone do terenowych ośrodków pomocy społecznej i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Terenowe ośrodki pomocy społecznej

Na terenie powiatu tureckiego funkcjonuje 9 ośrodków pomocy społecznej (6 gminnych, 2 miejsko – gminne i jeden miejski), których zadaniem jest:

- pełnienie funkcji diagnostycznej: diagnoza środowiska lokalnego poprzez wywiady środowiskowe, pracę socjalną w środowisku zamieszkania rodzin i osób,
- pełnienie funkcji interwencyjnej: prowadzenie procedury Niebieskiej Karty, interwencje w środowisku lokalnym, pomoc w znalezieniu miejscach w ośrodkach wsparcia,
- pełnienie funkcji prewencyjnej: profilaktyka – edukacja – wychowanie – pomoc i wsparcie dla rodzin dotkniętych przemocą poprzez plany pracy, udzielanie poradnictwa i wsparcia,
- praca socjalna – informacje o formach wsparcia,

- zatrudnianie pracowników socjalnych odpowiedzialnych za działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- zapewnienie pomocy psychologicznej, prawnej, pomocy medycznej, poradnictwa zawodowego i rodzinnego,
- przekazywanie informacji do sądu rodzinnego, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, asystenta rodzinnego.

Analiza zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2013 – 2015:

Nazwa Gminy / Dane	Brudzew	Dobra	Kawęczyn	Malanów	Przykona	Tuliszków	Władysławów	Turek	Miasto Turek	RAZEM
Liczba rodzin korzystających z pomocy ops	313	739	410	999	862	1052	Brak danych	1221	2617	8213
Liczba rodzin, u których stwierdzono zjawisko przemocy	35	28	26	23	20	15	Brak danych	Brak danych	169	316
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu przemocy	35	28	26	23	0	15	Brak danych	Brak danych	146	273
Ofiary przemocy	35	31	34	23	20	41	Brak danych	Brak danych	89	273

Z uzyskanych informacji wynika, iż najwięcej rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie w stosunku do liczby osób korzystających z pomocy społecznej jest w gminie Brudzew (11,18%), następnie w mieście Turek (6,46%) i dalej w gminie Kawęczyn (6,34%), a w pozostałych gminach procent ten kształtuje się od 1,43% do 3,79%.

Na 316 rodzin, u których stwierdzono zjawisko przemocy, 273 udzielono pomocy w formie:

- poradnictwo prawne i psychologiczne,
- praca socjalna,
- udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy (np. schronienia), w uzasadnionych przypadkach udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej,
- współpraca z innymi instytucjami i organizacjami na rzecz poprawy sytuacji życiowej ofiary.

Główne przyczyny występowania zjawiska przemocy w rodzinie: alkoholizm.

Na podstawie przedstawionych danych statystycznych widać, że zjawisko przemocy w rodzinie jest powszechne w naszym powiecie i dotyka wielu członków naszego społeczeństwa. Dlatego ważne jest podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz do wzrostu świadomości społecznej, aby osoby, które dotyka przemoc rodzinna zgłaszały ten fakt w odpowiednich instytucjach zajmujących się problemem, a same instytucje miały możliwości i instrumenty pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie.

VI. INSTYTUCJE I PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Zakres udzielanej pomocy i formy przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku zostały opisane w rozdziale V niniejszego programu.

2. Terenowe ośrodki pomocy społecznej:

1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzewie.

W gminie Brudzew w punkcie fachowej pomocy dla wszystkich zainteresowanych wsparcia udzielają: specjalista psychoterapii, uzależnień, instruktor terapii uzależnień, pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzewie, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brudzewie oraz wyznaczenia pracownicy Urzędy Gminy Brudzew.

Specjalista psychoterapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień pełni dyżury w drugi i czwarty czwartek każdego miesiąca w godzinach 15:30 – 17:30.

Punkt Konsultacyjny przeznaczony jest dla szerokiej gamy odbiorców, w tym m.in.:

- osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- osób uzależnionych od substancji psychotropowych i ich rodzin,
- rodzin z problemem przemocy w rodzinie,
- osób z innymi uzależnieniami i ich rodzin, oraz
- osób znajdujących się w trudniej sytuacji życiowej.

2) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej.

Zakres działalności:

- praca socjalna – informacje o formach wsparcia,
- możliwość korzystania z pomocy psychologicznej, prawnej, pomocy medycznej, poradnictwa zawodowego i rodzinnego,
- przekazywanie informacji do sądu rodzinnego, prokuratury, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, asystenta rodzinnego.

3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku.

Współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym, gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych. Prowadzi punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i stosujących przemoc w rodzinie.

4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kawęczynie.

Zakres działalności:

- praca socjalna, w tym cykliczne wizyty w środowisku,

- informowanie o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa – medycznego, zawodowego i rodzinnego,
- informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pieniężnych z GOPS,
- pokierowanie osoby dotkniętej przemocą i rodziny do instytucji pomocowych za pomocą ulotek, broszurek, kontaktów indywidualnych czy telefonicznych,
- udzielenie bezpiecznego schronienia rodzinie, w tym dzieciom.

5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie.

Zakres działalności:

- monitoring rodzin dotkniętych przemocą,
- praca socjalna rodzin dotkniętych przemocą,
- udział pracowników w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- obsługa organizacyjno – techniczna zespołu interdyscyplinarnego.

6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przykoniu.

Zakres działalności:

- praca socjalna,
- rozpowszechnianie informacji o grupach wsparcia,
- załatwianie spraw urzędowych i bytowych,
- wszechstronna pomoc prawna i psychologiczna lub udzielanie informacji o miejscach, w których takie porady mogą być udzielone,
- informowanie o placówkach udzielających ofiarom przemocą pomocy specjalistycznej,
- udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy,
- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej, w razie potrzeby informowanie organów ścigania o popełnieniu przestępstwa,
- diagnozowanie problemu przemocą w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- opracowanie planu pomocy rodzinie dotkniętej przemocą.

7) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuliszkowie.

Zakres działalności:

- praca socjalna,
- udzielanie wsparcia i kierowanie do specjalistów,
- udzielanie schronienia,
- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej.

8) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku.

Zakres działalności:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych,
- realizacja działań w związku z procedurą „Niebieska Karta”,
- uczestniczenie pracowników ośrodka w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego,
- pomoc socjalna, prawna i psychologiczna oraz pomoc asystenta,
- monitoring rodzin w celu podejmowania działań mających na celu wyjście z przemocy.

3. Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podstawowym zadaniem komisji rozwiązywania problemów alkoholowych jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób. Na terenie Powiatu Tureckiego funkcjonuje 9 takich komisji:

Gmina Brudzew: w punkcie fachowej pomocy wszystkim zainteresowanym wsparcia udzielają: specjalista psychoterapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień, pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzewie, członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wyznaczeni pracownicy Urzędu Gminy Brudzew.

Specjalista psychoterapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień pełni dyżur w drugi i czwarty czwartek każdego miesiąca w godzinach 15:30 – 17:30.

Punkt Konsultacyjny przeznaczony jest dla szerokiej gamy odbiorców, w tym m.in.:

- 1) osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- 2) osób uzależnionych od substancji psychotropowych i ich rodzin,
- 3) rodzin z problemem przemocy w rodzinie,
- 4) osób z innymi uzależnieniami i ich rodzin oraz
- 5) osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Gmina Dobra: zadania komisji:

- rozmowy z osobami, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy,
- kierowanie na leczenie w systemie niestacjonarnym (rozmowy z terapeutami),
- kierowanie na leczenie stacjonarne,
- pomoc psychologiczna dla dorosłych i dzieci.

Gmina Turek: Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i doznających przemocy w rodzinie.

Gmina Kawęczyn: zadania komisji:

- kierowanie do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych,
- kierowanie do udziału w grupie terapeutycznej,
- kierowanie do udziału w grupie samopomocowej,
- rozmowy,
- pomoc w podjęciu leczenia odwykowego.

Gmina Malanów: zadania komisji:

- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i doznających przemocy,
- udział członka komisji w pracach zespołu interdyscyplinarnego,
- udzielanie pomocy psychologicznej.

Gmina Przykona: zadania komisji:

- działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- prowadzenie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych,
- kierowanie do sądu spraw osób uzależnionych o zastosowaniu wobec nich obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- działania o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia kierowanych do dzieci i młodzieży,
- współpraca z rodziną w zakresie udzielania informacji o możliwym wsparciu,
- wzywanie osób nadużywających alkoholu,
- informowanie o konsekwencjach, udzielanie wsparcia psychologicznego, prawnego,
- organizowanie dostępu do pomocy terapeutycznej.

Gmina Tuliszków: zadania komisji:

- prowadzenie rozmów ze sprawcami przemocy, u których istnieje problem alkoholowy,
- kierowanie do Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego, do ośrodka wsparcia w powiecie oraz do sądu, celem leczenia.

Gmina Miejska Turek: zadania komisji:

- inicjowanie działań w zakresie określonym w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Na działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku składa się praca trzech zespołów problemowych, tj. zespołu I ds. profilaktyki i edukacji, zespołu II ds. rozmów interwencyjno – motywacyjnych i zespołu III ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu; w zakresie przeciwdziałania przemocy członkowie zespołu II ds. rozmów interwencyjno – motywacyjnych wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, co pozwala na ścisłą współpracę w związku z przypadkami osób nadużywających alkohol, będących jednocześnie sprawcami przemocy w rodzinie.

4. Grupa Anonimowych Alkoholików.

Grupa Anonimowych Alkoholików działa na zasadach wspólnoty, grupy samopomocowej dla kobiet i mężczyzn mających problemy z uzależnieniem od alkoholu. Spotkania odbywają się cyklicznie, na których na bieżąco omawiane są problemy, wspólnie poszukiwane są rozwiązania oraz podejmowane są działania w celu pozytywnego wzmocnienia osób uzależnionych. Obowiązuje zasada równości, dobrowolności, zaufania i poufności informacji. Na terenie Powiatu Tureckiego funkcjonuje 6 grup:

Gmina Brudzew: na terenie gminy działa grupa AA „Jutrzenka”. Mityngi „otwarte” dla uczestników wspólnoty oraz innych osób zainteresowanych problemem alkoholowym odbywają się w każdy pierwszy piątek miesiąca o godz. 18:00. Mityngi „zamknięte”, tylko dla uczestników wspólnoty odbywają się w pozostałe piątki miesiąca, również o godz. 18:00.

Gmina Malanów: praca z osobami uzależnionymi od alkoholu.

Gmina Miejska Turek: działają 4 grupy anonimowych alkoholików:

- 1) Grupa Anonimowych Alkoholików „Pierwszy Krok” przy MOPS w Turku Dział: Ośrodek Wsparcia dla Osób z Problemami Uzależnień, ul. Konińska 4, mityng – środa godzina 17:00 – 20:00;
- 2) Grupa Anonimowych Alkoholików „Oaza” przy Parafii pod wezwaniem św. Barbary, salka parafialna, ul. Korytkowska, mityng – niedziela, godzina 17:00;
- 3) Grupa Anonimowych Alkoholików „Refleksja”, ul. 3 – ego Maja 2, mityng – wtorek, godzina 18:00;
- 4) Klub Abstynenta „Krokus”, ul. 3 – ego Maja 3, czynny codziennie oprócz poniedziałku od godziny 17:00.

Na terenie Turku działa samopomocowa grupa dla osób współuzależnionych, w której mogą uczestniczyć osoby doznające przemocy domowej, tj. Grupa Al-anon „Nowa Droga” dla osób współuzależnionych, czyli członków rodzin osób uzależnionych przy MOPS w Turku dział: Ośrodek Wsparcia dla Osób z Problemami Uzależnień, ul. Konińska 4, mityng – poniedziałek, godzina 17:00 – 20:00.

MOPS w Turku dział: Ośrodek Wsparcia dla Osób z Problemami Uzależnień prowadzi grupę wsparcia dla osób współuzależnionych oraz ofiar przemocy – raz w tygodniu, w każdą środę od godziny 17:00 do 20:00.

5. Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawowym zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań zespołu zatem należy w szczególności:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- 2) podejmowanie działań w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na terenie Powiatu Tureckiego funkcjonuje 9 Zespołów Interdyscyplinarnych:

Gmina Brudzew: obsługą organizacyjno – techniczną zespołu zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzewie. Skład zespołu to: przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, lekarz, policjant, psycholog, pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni.

Gmina Dobra: zadaniem zespołu jest: rozpoznawanie zjawiska przemocy, diagnoza problemów w rodzinie, powołanie grup roboczych, powiadamianie sądu i prokuratury o podejrzeniu istnienia przemocy.

Gmina Turek: współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Turku i Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gmina Kawęczyn: zadania zespołu:

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie temu zjawisku,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- realizacji systemu „Niebieskiej Karty”,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin, u których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- kierowanie rodzin dotkniętych przemocą na warsztaty terapeutyczne,
- poradnictwo medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne,

- systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych,
- pokierowanie osoby dotkniętej przemocą i rodziny do instytucji pomocowych za pomocą ulotek, broszurek, kontaktów indywidualnych czy telefonicznych.

Gmina Malanów: zadania zespołu:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie; ocena sytuacji problemowej (diagnoza), wypracowanie sposobu postępowania, który będzie miał na celu powstrzymanie przemocy,
- udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy: kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów, podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie, zintegrowanie działań odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,
- podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy,
- kierowanie wniosków o wszczęciu postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy.

Gmina Tuliszków: zadania zespołu:

- diagnoza problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą,
- podejmowanie interwencji,
- opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach,
- dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Gmina Miejska Turek: Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2019 oraz w ramach realizacji założeń Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół złożony jest z przedstawicieli MOPS, MKRPA, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej, kuratora sądowego, prokuratora.

6. Poradnia psychologiczno – pedagogiczna w Turku.

Poradnia rodzinom z problemem przemocy oferuje pomoc w formie terapii indywidualnej, rodzinnej, poradnictwa rodzinnego, zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci, warsztatów psychologicznych dla rodziców. W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poradnia psychologiczno – pedagogiczna podejmuje współpracę głównie ze szkołami poprzez profilaktykę w postaci zajęć psychoedukacyjnych dla dzieci, rodziców, nauczycieli. Ponadto psychologowie poradni kilkakrotnie podejmowali interwencje kryzysowe na terenie poradni oraz szkół. Interwencje skierowane były wobec dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.

7. Sąd Rejonowy w Turku, Kuratorzy sądowi oraz Prokuratura Rejonowa w Turku.

Pomoc Sądu Rejonowego w Turku w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie odbywa się poprzez jego wydziały tj. Wydział karny rozpoznający m.in.: sprawy z zakresu prawa karnego, wnioski prokuratora o zastosowaniu tymczasowego aresztowania oraz Wydział Rodzinny i Nieletnich, który rozpoznaje sprawy dotyczące demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, dotyczące leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz środków odurzających i psychotropowych.

Z kolei kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

Prokurator wydaje wytyczne dla policji i ma największy wpływ na poziom jej pracy oraz właściwe ukierunkowanie postępowania przygotowawczego. Dlatego ważna jest posiadana przez prokuratora wiedza na temat specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, aby w trakcie postępowania przygotowawczego oraz sądowego naczelną zasadą przyświecającą jego pracy było zapewnienie bezpieczeństwa osobom pokrzywdzonym i pociągnięcie do odpowiedzialności tych, którzy stosują przemoc wobec najbliższych.

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioszek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej).

VII. CELE I ZADANIA PROGRAMU.

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie i zmniejszanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu tureckiego.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1. Rozwój infrastruktury i systemu pomocy instytucjonalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w powiecie tureckim.***

ZADANIA:

- 1) Utworzenie punktów interwencji kryzysowej na terenie gmin powiatu tureckiego mające na celu zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności działań interwencyjnych.
- 2) Utworzenie grup wsparcia przy ośrodkach pomocy społecznej powiatu tureckiego.
- 3) Udoskonalenie i rozszerzenie działalności funkcjonującego przy PCPR w Turku punktu interwencji kryzysowej.
- 4) Kontynuacja bezpłatnego i specjalistycznego poradnictwa przy PCPR w Turku.
- 5) Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń na temat przemocy domowej, skierowanych do pracowników socjalnych, policji, pedagogów, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 6) Zacieśnienie współpracy między instytucjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie na terenie powiatu tureckiego, w celu stworzenia wspólnego toku postępowania w sytuacji przemocy w rodzinie.

2. Działania profilaktyczne na terenie powiatu tureckiego.

ZADANIA:

- 1) Prowadzenie działalności informacyjnej:
  - a) Tworzenie i uaktualnianie bazy danych dotyczących miejsc, osób, możliwości skorzystania z pomocy w środowisku lokalnym.
  - b) Opracowanie informacji o możliwościach i formach pomocy w sytuacji przemocy domowej, w tym zawierające wykaz instytucji podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Prowadzenie działalności edukacyjnej w celu zwiększenia świadomości społeczności lokalnej i poznania sposobów radzenia sobie w sytuacji przemocy:
  - a) Organizowanie spotkań uwzględniających problematykę przeciwdziałania przemocy i agresji.
  - b) Inicjowanie wymiany informacji pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i odpowiedzialnymi za profilaktykę i rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie.
  - c) Opracowywanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU.

Realizatorami Programu będą:

1. Powiat Turecki / Starostwo Powiatowe w Turku (wydziały),
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku / Punkt Interwencji Kryzysowej,

3. Komenda Powiatowa Policji w Turku,
4. Prokuratura Rejonowa w Turku,
5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Turku,
6. Sąd Rejonowy w Turku,
7. Gmina Miejska Turek / Urząd Miejski w Turku / Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku,
8. Gmina Turek / Urząd Gminy w Turku / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku,
9. Gmina Brudzew / Urząd Gminy w Brudzewie / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzewie,
10. Gmina Tuliszków / Urząd Miasta i Gminy Tuliszków / Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuliszkowie
11. Gmina Dobra / Urząd Miejski w Dobrej / Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej,
12. Gmina Kawęczyn / Urząd Gminy Kawęczyn / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kawęczynie,
13. Gmina Przykona / Urząd Gminy Przykona / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przykonie,
14. Gmina Malanów / Urząd Gminy w Malanowie / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malanowie,
15. Gmina Władysławów / Urząd Gminy we Władysławowie / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Władysławowie,
16. Zespoły Interdyscyplinarne,
17. Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

Źródłem finansowania zadań i działań określonych w niniejszym Programie będą środki pochodzące z:

1. budżetu samorządów: powiatu tureckiego i gminnych,
2. budżetu administracji rządowej i Województwa Wielkopolskiego,
3. funduszy europejskich.

X. MONITORING I EWALUACJA.

Monitoring i ewaluacja zapisów programu polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. W tym celu zbierane będą informacje na temat zrealizowanych zadań i działań przez podmioty zaangażowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedkładane Radzie Powiatu tureckiego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku i będzie integralną częścią rocznego sprawozdania PCPR w Turku.

XI. PODSUMOWANIE.

Program określa kierunkowy plan działania na lata 2016 – 2025. Wszystkie działania określone w Programie będą podejmowane i realizowane na zasadzie dialogu i współpracy z instytucjami, urzędami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Niniejszy Program został opracowany przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku na podstawie własnych danych, jak i informacji zebranych z gmin i ośrodków pomocy społecznej, Komendy Powiatowej Policji w Turku i Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Turku.

XII. ZAŁĄCZNIKI

Powiatowy program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2016 – 2025

PRZEWODNICZĄCY RADY
Tadeusz Ciebler